

De ridderlijke kunst van het boogschieten in Japan. (L.)¹⁾

"Ridderlijke kunst van het boogschieten": ligt het daarbij niet voor de hand, onder boogschieten een soort van sport, onder kunst derhalve een sportief kunnen te verstaan? Verwacht men daarbij niet, iets te vernemen over verbazingwekkende prestaties van Japanse kunstschutters, die het voordeel hebben, te kunnen steunen op een oude, eerbiedwaardige en nooit ernstig gestoorde traditie in het gebruik van boog en pijl? Want inderdaad: in het verre oosten is het nog maar sinds enkele menschenleeftijden, dat moderne bewapening de traditionele strijdmiddelen althans voor het ernstige geval uitgeschakeld heeft; de oefening er in werd evenwel daardoor volstrekt niet belemmerd, maar plantte zich verder voort en wordt sindsdien in steeds bredere kringen volgehouden. Verwacht men dus niet allicht een beschrijving van de bijzondere wijze en manier, waarop het boogschieten als het ware als nationale sport tegenwoordig in Japan beoefend wordt?

Niets zou minder waar zijn dan dat! Onder boogschieten verstaat de Japanner niet een "sport", maar, hoe vreemd dit eerst ook klinken mag, een door en door "geestelijk" gebeuren. En derhalve verstaat hij onder de "kunst" van het boogschieten niet een voornamelijk door lichaams oefening voor ieder min of meer bereikbaar sportief kunnen, als maatstaf waarvan de "treffers" op de schietschijf moeten gelden, maar een vernemen, welks oorsprong in zuiver geestelijke oefeningen te zoeken is en welks doel in een geestelijk treffen bestaat: zoodat dus de schutter in den grond der zaak op zichzelf mikt en daarbij wellicht bereikt, dat hij zichzelf treft.

Dit klinkt ongetwijfeld raadselachtig. Hoe? zal men zeggen, zou het boogschieten, eens geleerd en beoefend voor den strijd op leven en dood, thans niet eens meer bewaard gebleven zijn in den vorm van een tastbare sport, maar zoo iets als een geestelijke exercitie geworden zijn? Waartoe dan nog boog en pijl en schietschijf? Heeft men op die wijze deze manmoedige oude kunst en de ondubbelzinnige eerlijke betekenis van het boogschieten niet totaal veranderd, en in plaats daarvan iets dubbelzinnigs, iets vaags, om niet te zeggen bepaald iets fantastisch gezet?

Intusschen is het zaak, allereerst te bedenken, dat de eigenaardige "geest" van deze kunst van het boogschieten, sinds het zijn bestaansrecht niet meer in een bloedigen strijd behoeft te bewijzen, slechts des te duidelijker geworden is... die geest dus, die niet eerst achteraf er in gelegd werd, maar die er van oudsher mee verbonden was. Sindsdien is het eerst mogelijk geworden, het in volle zuiverheid te beoefenen en, zonder door nevenbedoelingen op een dwaalspoor gebracht te worden, het in zijn betekenis te doen uitkomen. De kunst van het boogschieten is voor en na een zaak van leven en dood gebleven, zonder in het minst een onschuldig karakter te hebben gekregen. Want een strijd blijft het toch: nu wel is waar nog slechts een strijd van den schutter met zichzelf. En juist daarin komt de eigenlijke "geest" van deze kunst aan den dag; want deze strijd van den schutter met zichzelf is de wezenlijke en diepste grondslag van allen "naar buiten" gerichten strijd — bijvoorbeeld met den tegenstander. Sedert deze laatste wegvallt, wordt pas het wezen van het boogschieten tot zijn diepsten grond herleid en in zichzelf openbaar.

Vraagt men nu van hieruit naar dezen diepsten grond van het boogschieten of naar het wezen van dezen strijd van den schutter met zichzelf, dan moet het antwoord, dat daarop te geven is, totaal onbegrijpelijk en raadselachtig klinken. Want de strijd van den schutter met zichzelf bestaat daarin, dat hij op zich zelf — en toch weer niet op zich zelf — mikt; dat hij, indien het geval zich voordoet, zichzelf en toch weer niet zichzelf treft, en bijgevolg is de grond, die het boogschieten draagt, ongegrond, een ongegrondheid te noemen. Of, om mij van eenige uitdrukkingen te bedienen, die bij Japanse meesters in de kunst van het boogschieten gebruikelijk zijn: bij het boogschieten komt alles er op aan, "onbewogen midden" te zijn. Dan wordt de kunst kunsteloos, het boogschieten wordt een niet-schieten met boog en pijl, het niet-schieten tot een schieten zonder boog en pijl. Voor den Japanner treffen deze paradoxe formules echt werkelijk en bijna vanzelfsprekend het wezen der zaak. Ons daarentegen maken zij, daaraan is geen twijfel, geheel radeloos.

Er blijft daarom niets over, dan nog verder na te vragen.

Sinds geruimen tijd is het zelfs voor ons Europeanen geen geheim meer, dat alle Japanse kunsten om hun innerlijken vorm op een gemeenschappelijke wortel teruggaan: op het Boeddhisme. Dit geldt voor de kunst van het boogschieten in dezelfde mate als voor de

"Tuschemalerei"²⁾, de theeceremonie, de kunst van den tooneelspeler, van het "bloemen-plaatsen", van het zwaardvechten — om slechts deze kunsten te noemen —, en wil vooreerst slechts zeggen, dat al deze kunsten een geestelijke houding veronderstellen en — ieder naar haar eigen aard — meer of minder bewust cultiveren, die in haar hoogsten vorm kenmerkend is voor het Boeddhisme. Wel is waar niet voor het Boeddhisme zonder meer. Het gaat hier niet om dat "speculatieve" Boeddhisme, dat men om zijn zoogenaamd verstaanbare geschriften in den grond der zaak alleen in Europa kent of meent te kennen, maar om dat niet-speculatieve Boeddhisme, dat men in Japan als "Zen" beitelst en dat niet in eerster instantie speculatie, maar praxis is, en derhalve een praxis, die gericht is op meditatie, op een ontzinken aan de wereld van het bewustzijn, en van daar weinig waarde hecht aan het via gedachten tot stand gekomen weten "daaromtrent", om aan het leven "daarin" de ongebroken kracht te wijden. En dat betekent nu ten opzichte van het boogschieten in een, zij het dan ook heel voorloopige, constatering: de geestelijke oefeningen, waarin het zijn grond vindt, zijn, recht beschouwd, "mystieke" oefeningen, en het boogschieten heeft derhalve niet ten doel, met boog en pijl een uitwendig iets te bereiken, maar met zich zelf, innerlijk iets tot stand te brengen. Boog en pijl zijn dus als het ware slechts een voorwendsel voor iets, dat ook zonder hen gebeuren kon: slechts de weg tot een doel, niet het doel zelf. Het doel zelf echter, waarheen deze weg leiden moet, heet kort en goed uitgedrukt: unio mystica. Eén worden met de godheid, een werkzaam worden van Boeddha.

(Prof. Dr E. Herrigel vert.)

2) "Tusche" is een zwarte verfstof, waarvan de Japaners zich bedienen om er schilderijen mee te maken.

Onze kerken in de laatste tien jaren. (1928—1937.)

Wanneer wij u onderstaand een statistiek onzer kerken over de laatste 10 jaren (1 Januari 1928 tot 31 December 1937) aanbieden, dan zal de lezer bij voorbaat reeds begrijpen, dat het natuurlijk niet onze bedoeling is geweest om nu eens te laten zien hoe groot en sterk wij nu wel zijn geworden. Niet in het uiterlijke, in het toenemen van leden en kerken, ligt onze kracht, maar wij zullen er steeds naar moeten streven om in innerlijke kracht toe te nemen. Maar toch mogen wij de oogen niet sluiten voor de groote zegeningen, welke onze kerken in de 10 jaren hebben ontvangen. De houding van een koning Nebukadnezar: "Is dit niet het groote Babel, dat ik gemaakt heb", moet ons ten eenenmale geheel vreemd zijn. Toch kunnen wij, naar wij meenen, uit deze statistiek nog wat leeren, en bij het samenstellen dezer statistiek zijn verrassingen niet uitgebleven.

Laten wij eerst eens onze kerken onder de loupe nemen.

1 Januari 1928	749 kerken
1928—1937 opgeheven	3 "
1928—1937 samengesmolten	3 6 "

	743 "
1928—1937 geïnstitueerd	41 "

1 Januari 1938	784 "
Alzoo een vermeerdering van 35 kerken.	

Leden tal: 1 Januari 1938 aantal leden . . .	637671
1 Januari 1928 aantal leden . . .	553855

	voortuit . . .	83816
--	----------------	-------

558 kerken gingen voortuit met totaal . . .	87510
41 kerken geïnstitueerd met totaal . . .	15383

	102893
--	--------

182 kerken gingen achteruit met totaal . . .	19077
--	-------

	voortuit . . .	83816
--	----------------	-------

Welke kerken hadden het leeuwenaandeel in dezen voortuitgang?

Groningen	2693	Hilversum	1273
Amsterdam-Zuid	2702	Loosduinen	1241
Den Haag-West	2124	Utrecht	1125
Rotterdam-Zuid	1833	Amersfoort	1045
Leeuwarden	1880	Enschede	981
Schiedam	1659	Delft	971
Eindhoven	1608	Haarlem	856

Het zou te veel plaatsruimte vergen om van elke voortuitgegane kerk het cijfer te geven. Wij geven het daarom in het kort:

Van 1—100 leden	338 kerken
" 100—200 "	114 "
" 200—300 "	38 "
" 300—400 "	23 "
" 400—500 "	8 "
" 500—600 "	11 "
" 600—700 "	4 "
" 700—800 "	3 "
" 800—900 "	5 "

Van de kleine gemeenten gingen 14 met 100 % voortuit, 2 met 200 %, 3 met 150 %, 1 met 300 % en 1 zelfs met 800 %, n.l. Wieringen van 44 op 359.

Jammer genoeg moeten wij ook van een achteruitgang gewagen.

Amsterdam-Centrum ging achteruit met 4200 leden, Den Haag Oost met 1527, Rotterdam-Centrum met 1334, Kampen met 534.

Het vertrek naar de randgemeenten is aan dezen achteruitgang niet vreemd. Nunspeet met 818, Middelhamnis met 371. In deze laatste kerken is het een gevolg van institueering der Chr. Geref. Kerk. Door institueering

Contingenteering van eieren.

Twee moede, oude broedkippen zaten op een nest en overdachten hun broedkippen-loopbaan. Zij keken door het gaas naar buiten, waar de leden van den toom in het lente-zonnetje trippelden. Vooral de jonge hanen waren een lust om te zien, hun kammen spátten vuur en hun harde, brutale stemmen vulden den ganschen hof. Maar in het nachthok zaten de twee moede oude broedkippen, blij met een spiertje zon dat door het driehoekig tralieraampje naar binnen viel. Zij praatten met elkaar en daar zij kippig waren, kon ik ongemerkt naderbij sluipen en hun gesprek opvangen.

"Collega", begon de één, "tientallen jaren hebben wij nu het ambt van Uitbroeder vervuld. Wij hebben er voor vastgezet, als anderen zich koesterden in de zon. Daar loopen ze in den tuin, je moet de verbeelding van die dooliers zien! Als je zelf eens een kwartiertje in de zon wil, dan komen ze weer met een ei aansjouwen en je hebt weer opnieuw cellulair!"

"Tjok-Tjok, Tjok!" klonk het uit den tuin en daarop liet een haan zijn fanfares hooren.

"Schik maar wat op zij, ambts-bróeder, sprak de ander, daar komt weer een karweitje voor ons". Daarop draaide zij haar magere kippenkop naar de hal van het kippenhuis. "Ja, Madame", hoorde ik haar zeggen: "Ja, Madame, leg uw adelaar-inden-dop maar gerust onder mijn vleugeltjes, u krijgt hem binnen recordtijd afgeleverd".

Dien morgen ging ik verder, maar nog menigmaal stond ik bij den tuin en het hok stil. De broedkippen werden steeds ouder, steeds moeder! Men moest ze eerst opjagen, zelfs opporren voor zij stijf even oprezen en op een nieuw broedsel werden gezet. Dan probeerden zij weer gelaten een fazant te broeden uit een Barneveldsch kippen-ei. Over den inhoud der eieren ontstond vaak een heftige polemiek tusschen de hanen en de broedkippen. Het gebeurde namelijk, dat er een kriel- kip uit den dop kwam terwijl de haan kris en kras beweerde dat hij een leghorn in depôt had gegeven. Tegen hanen is het zwaar tjokken, dat bemerken die broedkippen wel! En op een goeden morgen zag ik ze bengelen in den kippenstrop, terwijl al die dooliers met kammen er parmantig om heen liepen en met hun sporen rinkelden. Zoo eindigden zij hun arbeidzaam leven in de soep...

Een enkel woord van toepassing bij deze verichting is misschien niet geheel overbodig. Wij zijn rijk aan allerlei organisaties, en de leg van allerlei voorstellen, moties en gedachten is gróót! Er gaat een onafgebroken getjok van de pieren tot de hunnebedden! Vele hanen kraaien daarboven uit! Dat alles zou schoon kunnen zijn. Maar nu is het veelal kippenzede dat in elken toom maar één of twee broedkippen zijn, die voor die groote eierenproductie komen te staan. Voorzitters of secretarissen, de laatste gewoonlijk meer dan de eerste, dominees, vrijgestelden, staatslieden! Ze zitten als het ware op een hooiberg van eieren en incasseeren de standjes, omdat zij uit een kriel-ei geen Rhode Islander kunnen broeden.

Ik wil een goed woord spreken voor die ambts-bróeders! Ik geloof dat ons verenigingsleven belangrijk vruchtbaarder kan worden! Als wij eens kwamen tot contingenteering van eieren! Ik bedoel er dit mede. Als ieder nu eens zijn eigen voorstellen zelf uit-werkte, zijn plannen uitbroedde onder zijn eigen vleugels. Als er eens een einde kwam aan al die zwevende voorstellen, die ijle plannen, waar je niets mede kunt aanvangen en die van een vergadering een nuttelooze praterij maken. Die leiden tot de verhummerisatie van de leden! Contingenteering van eieren, lezers, ieder stá in de eerste plaats voor zijn eigen plan, voortaan in de uitwerking en voortaan bij de uitvoering.

Er zouden minder ijdele woorden gesproken worden op de aarde en er zou meer worden gedaan!

Wanneer gij vergadert, heeft iemand een voorstel, heeft iemand een motie, heeft iemand een plan of een nieuw idee, laat alle dingen geschieden tot opbouwning!

N. B.

van kerken gingen 9 kerken in leden achteruit, maar hier tegenover staat echter een veel grotere voortuitgang.

Van 1—100 leden gingen achteruit . . .	149 kerken
" 100—200 "	17 "
" 200—300 "	5 "
" 400—500 "	5 "

Van de provincies gingen het meest voortuit:

Zuid-Holland met	10788
Noord-Holland met	13190
Groningen met	9824
Friesland met	9782

Predikantsplaatsen: In de allereerste plaats ontstonden 41 vacatures door institueering, 24 kerken

van hem, na
de te hebben
toe de mensc
at hij is ver
ven, (als) met
delaar schrijft
ddelaar?
tusschen God
an God waren

odzakelijkheid

voor niemand
e het houden.
at om in Chris
oor Gods aan
waar (slechts)
alkomen²⁾.

op de verant
bond moet ook
uitgeen bij ons
it zich geheel
ertijd schreven

K. S.

Deo defecrant.

t, nisi illud ser
ad credendum
eo vivendum, in
consumatione.

p beweerd, dat
i werkverband
eenzijdig was.
en zin, dat dit
en door Hem
toelichting gaf
en. Niet alleen
s niets kon en
sch zijnerzijds
oor dit laatste
ensch) gehoor
ls hand".

ns herinneren,
eds beëindigde
oel: we willen
denenering ligt.
opmerking, die
eo schrijft hij,

an tornen wil.
e hieraan vast
r hetgeen van
is. Deze laatste
alles van God
worden onder
ets afdoet van
l der mensche
rantwoordelijk
n dien mensc
aar; maar niet
toet de mensc.
God steelt, doch
enwel, niet God
i offeraar; even
it mag men uit
ing onderhoudt
nenschelijkheid
eling, die prae
onderwerp): de

ond. God onder
iet zeggen, dat
de menselijke
houden. Wie uit
(menschelijke)
t, nu zou gaan
twoordelijke en
ad feitelijk niet
t "mensch", die
atneemt aan de
an de zijde des
praedicabiliteit,
elijk voor aller
en van den door

at kent, dat God
r het loopt óók
nenschelijke partij
n in dit houden
eschiedenis van

at op grond van
mysterie" weg
n in de richting
stineerden Dief.
n tusschen een
en Dief, die Ge

K. S.

1) Wat hier volgt is een vertaling van een tweetal artikelen, die over "Die ridderliche Kunst des Bogenschiessens in Japan" geschreven zijn door Prof. Dr E. Herrigel, hoogleraar in de wijsbegeerte te Erlangen. De artikelen zijn opgenomen in de 13 en 14 van den 17den jaargang van het tijdschrift "Ostasiatische Rundschau, Zeitschrift für den fern Osten, Australien und die Südsee" (1 en 16 Juli 1936). Prof. Herrigel is geruimen tijd hoogleraar geweest te Sendai in Japan, en is in het Japanse leven met veel geduld ingedrongen. Dat we deze artikelen in vertaling aan onze lezers voorleggen is onder meer hierom geschied, dat de kennis van de Oosterse mystiek er door bevorderd kan worden. In verband met hetgeen wij zelf onlangs schreven over de mystiek achten we de instructieve artikelen van Prof. Herrigel van groote waarde. We zullen zelf misschien gelegenheid vinden, na beëindiging van deze reeks enkele opmerkingen er aan vast te knopen. De vertaling is van de hand van den heer L. Doekes, theol. candidaat, te Kampen. Red.